

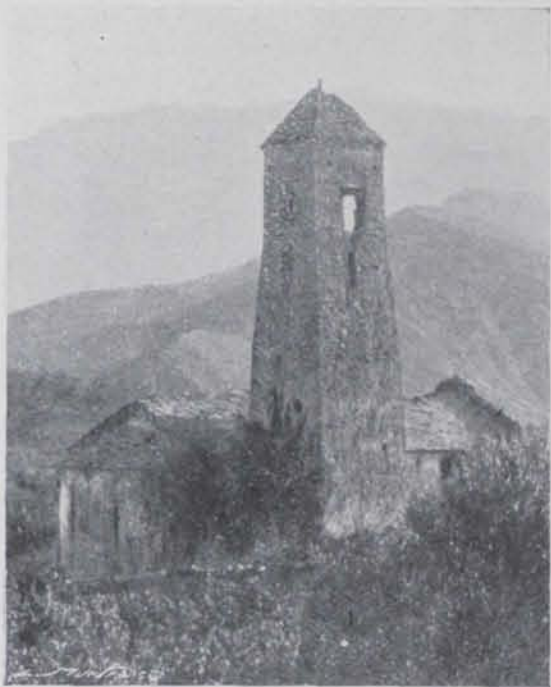

Fig. 333. — Coll de Nargó : Sant Climent. Abans de la restauració

Es inexplicable el mur nou que s'ha aixecat sobre la cornisa d'arquets que assenyalava la terminació de l'obra del segle XII.

Els treballs es realitzaren l'any 1930.

CORBERA. — Església de Sant Pons. La planta d'aquesta església del segle XI és de creu llatina, amb tres absis i cimbori en el creuer; apareix exteriorment segons un gran massís de planta rectangular, on recolza el campanar. Una decoració de grans arcades en els absis i arcuacions i faixes lombardes en els murs defineix el tipus constructiu.

Anys enrera fou restaurada l'església, els murs de la qual estan sensiblement desviats de la verticalitat. L'empenta de les voltes i deficiències de fonamentació foren causa els darrers temps de què s'obrí una grossa esquerda, al braç de l'esquerra del creuer. La reparació ha consistit en treballs de refonamentació i en tapar les esquerdes.

COLL DE NARGÓ. — Església de Sant Climent. Església romànica d'una nau, amb campanar anexe.

Es força típic el conjunt d'aquest monument per

l'especial aspecte del campanar amb els murs de parament inclinats (fig. 333).

La coberta fou renovada, les esquerdes rejuntades, els paraments escatats d'arrebossats barroers. En el campanar es retornaren als finestrals les línies arquitectòniques primitives. Fou oberta la porta lateral tapiada. A l'interior de l'església es rebaixà el nivell tornant-lo a l'estat primitiu i es netejaren els murs. Es destruïren uns nínxols sepulcrales encastats a la façana (figura 334).

En rebaixar les terres de l'entorn del temple, es trobaren els fonaments d'una altra església adossada, d'una nau amb absis; foren deixats descoberts i protegits de destrucció amb l'àrea per ells ocupada sense enterraments, com una zona d'urbanització que dona major valor al temple que resta en peu. Va ésser adquirida una parcel·la per tal d'obtenir la més perfecta conservació del conjunt.

Els treballs s'executaren l'any 1930.

CASTELLFULLIT DE RIUBREGÓS. — Església romànica. S'ha consolidat aquesta església especialment la part davantera i l'absis. S'ha obert un finestral tapiat i s'ha tret l'arrebossat on n'hi havia. Així ha quedat visible l'estructura d'aquesta església romànica del segle XII. Aquesta consolidació es portà a cap l'any 1931 (figs. 335 i 336).

Restauracions dels Ajuntaments de Barcelona i Lleida

LA CASA DEL CARRER DE MERCADERS DE BARCELONA. La casa del carrer de Mercaders correspon al tipus de casa senyorial barcelonina,

Fig. 334.

Coll de Nargó : Sant Climent. Després de la restauració

La solució general de la planta consisteix en les cambres disposades a l'entorn d'un pati central quadrat, en el qual hi ha l'escala (fig. 337): és la disposició dels castells de Vilassar, Balsareny, Palau Sacosta i Vullpellac, de les cases nobles de Girona, del Palau reial de Santes Creus.

Es desenrotlla l'edifici en tres plantes: semi-soterrani, pis baix o entresol i pis principal. Les dues primeres s'ajunten en una sola al fons del pati, resultant així lloc a propòsit per a quadra i guarda de carruatges. El pis baix o entresol té l'entrada al primer replà de l'escala; encara conservem a Barcelona algunes altres portes en aquesta disposició, ricament ornamentades. Allí l'amo de la casa tenia l'escriptori o estudi, on rebia les seves relacions, els amics o clients, comerciants o masovers. En lloc semblant del propi carrer de Mercaders, exercí la seva professió En Pere Becet, juríconsult eminent, canceller del rei Martí I, advocat del fisc i del batlle de la ciutat. El pis noble o principal, conté gran nombre de cambres i recambres, per a la vida de família i sales de recepció d'amistats.

Un dels aspectes de major interès de la casa, és la disposició de la coberta, que es reflecteix a la façana principal i al pati. La teulada és sostinguda per una sèrie de columnes de pedra picada formant galeria, de manera que la casa acaba en terrat cobert. A un costat de la façana el mur puja i forma una torre, amb terrat sense teulada (figs. 338 i 339).

Diverses cases antigues de Barcelona presenten encara vestigis de columnes a la part alta, que aguanten la coberta, mes per excepció, en aquesta casa del carrer de Mercaders, la galeria és doble, o sigui a la façana i al pati.

Les finestres de l'entresol i més encara les del pati, són d'obra de pedra picada. Complicats motllurats, escuts, vegetació i bestiam ornamental, corresponen al moment de transició del gòtic al Renaixement, el qual produí aquell típic estil plateresc barceloní (fig. 340).

Els finestrals del primer pis foren partits per columnes, però al segle XVIII es canviaren amb balcons.

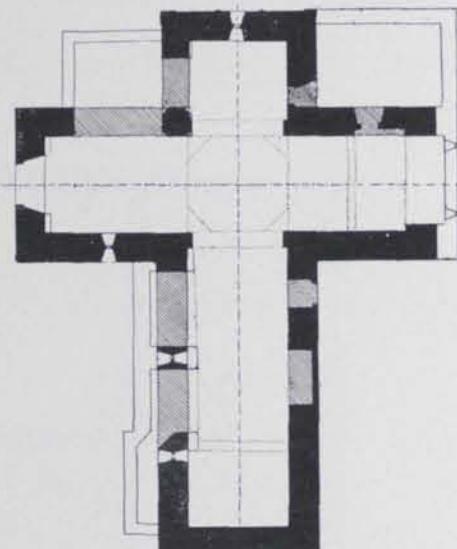

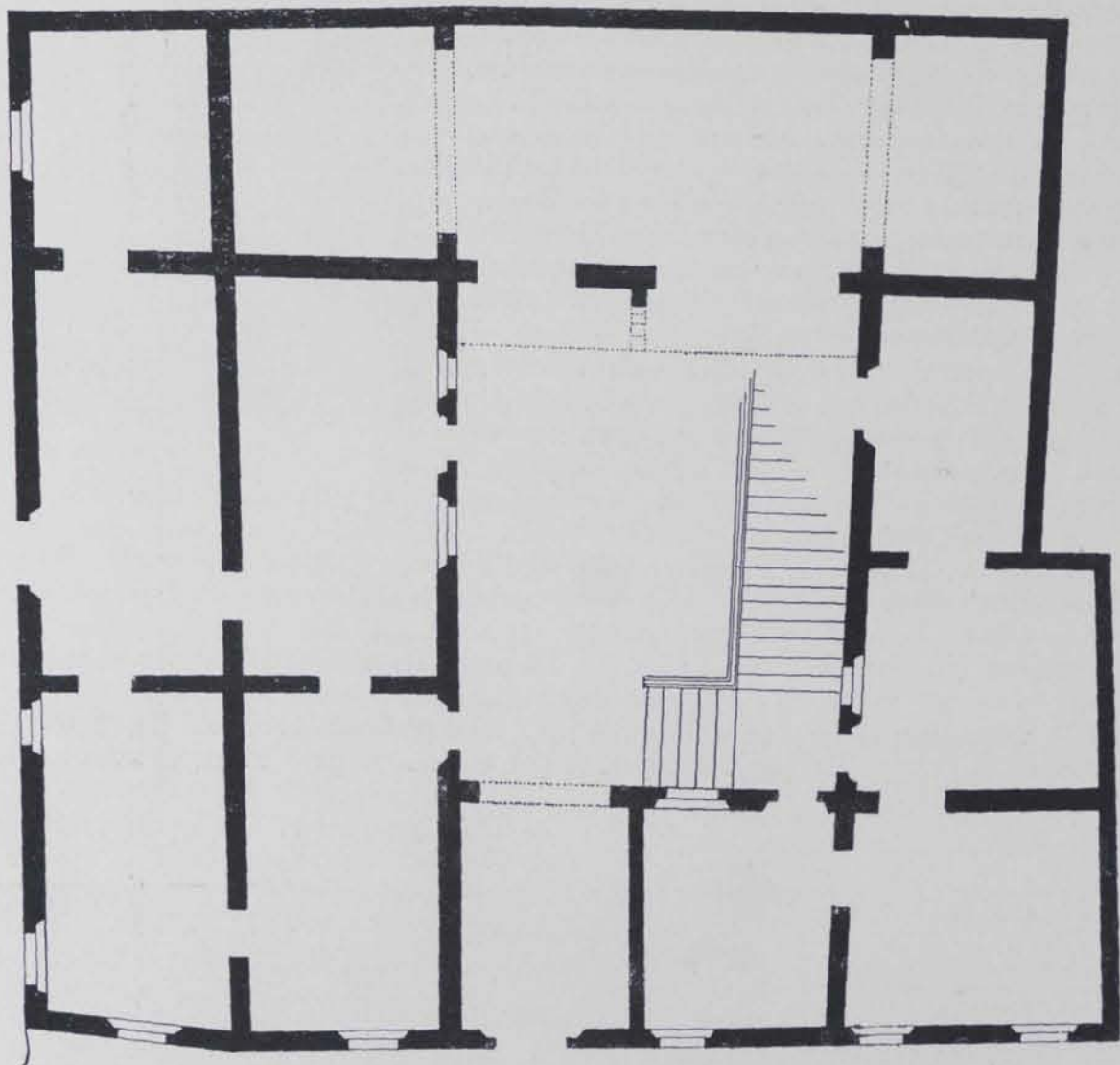
Fig. 335. — Planta de l'església de Santa Maria, de Castellfullit de Riubregós

Fig. 336. — Església de Santa Maria, de Castellfullit de Riubregós, després de la restauració

Nombroses famílies habitaren, a través dels segles, la casa que ens ocupa. Mancant documents, ens limitem a indicar els noms a qui pertanyen els blasons dels escuts que ornamenten portes i finestres. El quadre principal correspon a la família Abella; segueix el signe heràldic de la casa Bastida, i per últim, els de Tanafa i Potau.

La casa que acabem de descriure ha estat desmuntada i es reconstrueix a la Plaça del Rei a cura de l'Ajuntament de Barcelona.

E. 1m.0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Fig. 337. — Barcelona : Planta de la casa del carrer de Mercaders

LLEIDA. — RECONSTRUCCIÓ DE LA PAERIA. La Casa Consistorial, l'antiga casa de La Paeria de Lleida, oferia perill de ruïna, fins al punt que l'any 1928 fou precis aterrar-la.

La casa de la Paeria fou començada al segle XIII i s'amplià i reformà en els segles següents fins al XVIII. La part més interessant d'ella, era la façana principal i pati, amb finestres romànics de dues columnes.

En aterrar la façana, aparegué la solució primitiva de la part alta consistent en dues mitges columnes laterals i altra central sencera d'uns 5 m. d'alçada, les quals sostenien una jàcena de fusta.

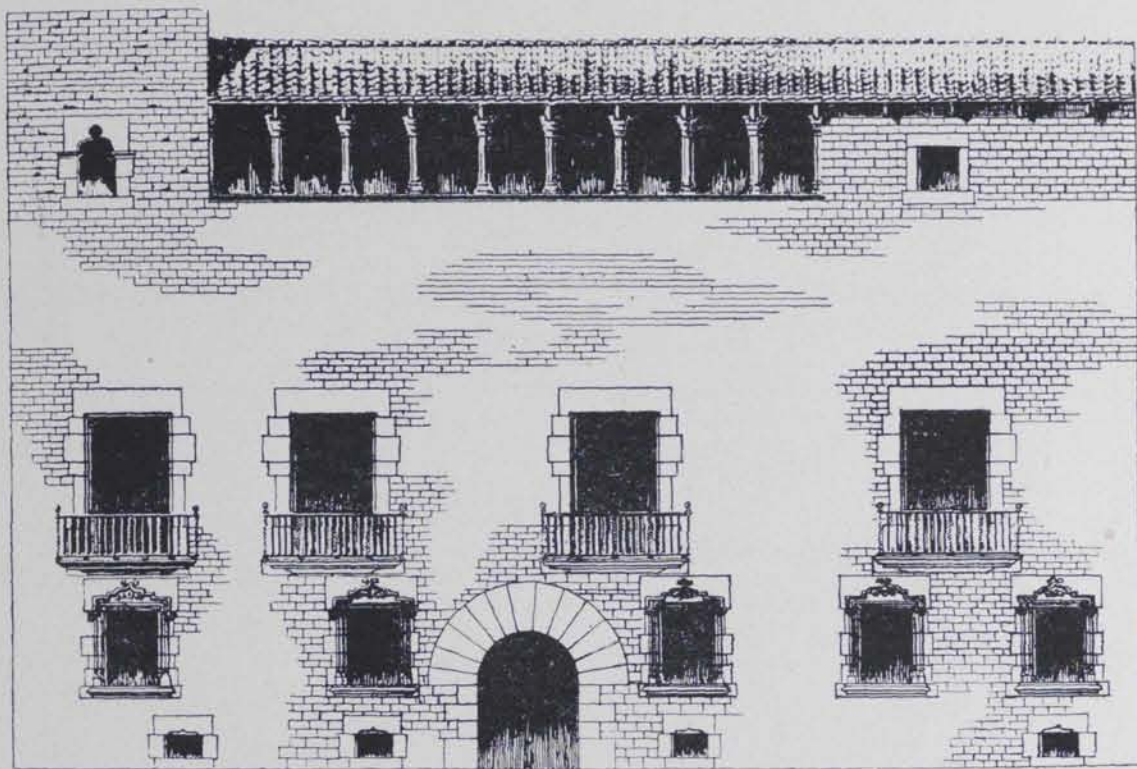

Fig. 338. — Dibuix de la façana de la casa del carrer de Mercaders, de Barcelona

Restauracions a càrrec de particulars

SANTA CECÍLIA DE MONTSERRAT. Les obres de restauració i consolidació que s'han realitzat els anys 1928 a 1930 a l'església de Santa Cecília de Montserrat, han estat ocasió bona per a practicar excavacions i posar en clar algunes característiques de l'antiquíssim monument.

Aquesta església és extraordinàriament documentada; els documents que parlen dels homes o que contenen els fets dels que visqueren al seu redós són més nombrosos del que és usual en els temps plens de fosquedat del començament del segle X^e (1).

La muntanya de Montserrat reconquerida tenia en començar el segle X^e el règim acostumat de l'època. Radulf posseïa, donada pel rei Carles el Calb, una finca amb un castell, el castell Marró, de situació avui encara desconeguda, i una esglésiola dedi-

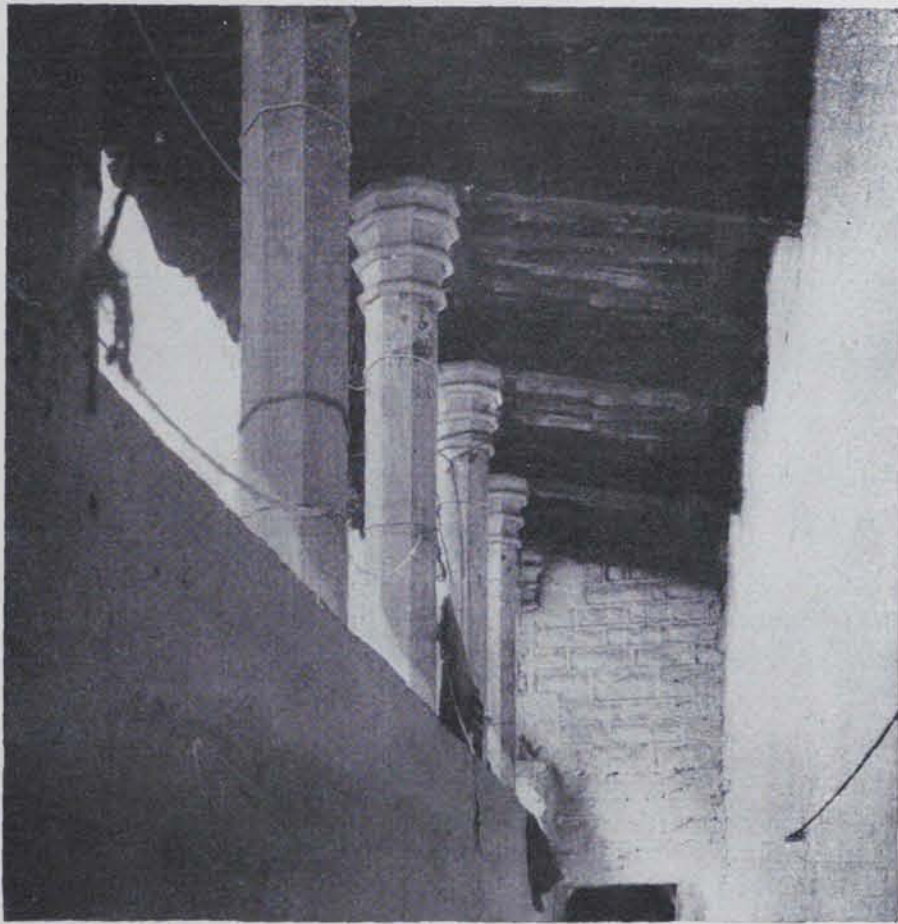

Fig. 339. — Barcelona : Casa del carrer de Mercaders. Galeria

(1) ABADAL i VINYALS, R. d': *El pseudo arquebisbe de Tarragona Cèsari (segle X^e) i les preteses bulles de Santa Cecília*. «La Paraula Cristiana», n.º 34, Barcelona, 1927.